

Een geheimtipp van jewelste

KLASSIEK
JAN STULEN
A TRIBUTE
(Document)

De Nederlandse dirigent Jan Stulen (1942-2017) is volslagen ten onrechte zo goed als vergeten, blijkt uit de 6-cd-box

A Tribute vol prachtopnamen, die Okke Dijkhuizen samenstelde.

Waarom wordt de ene, matig bejaafde dirigent zeer beroemd en blijft de andere, veel getalenteerder, een verborgen parel? De vraag is trouwens makkelijk uit te breiden naar instrumentalisten en zangers. Een antwoord is ingewikkelder te geven en heeft te maken met geldingsdrang, extravertie en instincten, andere dan puur muzikale.

Een perfect voorbeeld van een dirigent wiens bekendheid volledig uit het spoor liep met zijn talent, is geboren Amsterdammer Jan Stulen. De muzikliefhebber zou hem nog kunnen kennen van de televisieprogramma's *Jonge mensen op weg naar het concertpodium* en *Una Voce Particolare*, waarin hij radio-orkesten leidde en solisten begeleidde.

Kneepjes van het vak

Dat hij veel meer kon en deed, bleef bij velen onder de radar. Gelukkig heeft voormalig EO-programmamaker Okke Dijkhuizen liefdevol een box met zes cd's samengesteld, waarin Stulens kwaliteiten als dirigent pregnant over het voetlicht komen.

Stulen stond ook in hoog aanzien als leraar, die als hoofdvakdocent Directie aan de conservatoria van Rotterdam en Maastricht veel aspirerende jongelingen de kneepjes van het vak leerde. Zijn collega Ed Spanjaard noemde Stulens boek *De Tao van het dirigeren* het beste wat er in

het Nederlandse taalgebied over het onderwerp bestaat.

Het is eigenlijk schandalig dat Stulen vijf jaar na zijn dood vrijwel vergeten is, al heeft dat ongetwijfeld ook te maken met het lamzakerige, wegpoetsende, verarmende geestelijke klimaat dat vier achtereenlopende kabinetten-Rutte tot gevolg hebben gehad.

Jan Stulen is een *Geheimtipp* van jewelste. Neem nou zo'n *Pianoconcert in G* van Ravel, waar je zo ongeveer alles aan kan verpesten – maar niet bij Stulen, die in 1991 in de Hilversumse omroepstudio met het Radio Symfonie Orkest (door Ruttens beul Halbe Zijlstra wegbezuinigd) een weergaloze versie ten gehore brengt, met pianist Matthijs Verschoor als een voortreffelijke solist, vooral in het o zo makkelijk te verknoeien langzame deel.

Wijds ingekleurd

In de box zitten veertien opnamen met het Radio Symfonie Orkest, vijf met het Radio Filharmonisch Orkest (dat nog wel bestaat) en één met het Promenade Orkest (in 1985 gefuseerd met het Omroep Orkest tot Radio Symfonie Orkest).

Het repertoire loopt van Schumanns *Eerste symfonie* via weinig gehoorde stukken als Rudi Stephans prachtige *Musik für Geige und Orchester* en de door Willem Strietman zeer fraai georkestreerde *Prélude élégiaque sur le nom de Haydn* van Paul Dukas tot en met een indrukwekkende, onhysterische en juist daardoor zo inkervende *Vijfde symfonie* van Sjostakovitsj, live opgenomen in het Utrechtse Vredenburg. Heel goed is ook de *Vijfde symfonie* van Vaughan Williams, die door Stulen beeldend en wijds wordt ingekleurd en waarbij je de Engelse landschappen voor je ziet.

Dat hij een groot hart had voor muziek van gematigd moderne of zelfs traditionalistisch schrijvende Nederlandse componisten blijkt uit cd 3, met werken van Verhulst, Wagenaar, Hendrik Andriessen, Hans Kox' geladen *Tweede symfonie* en een vroeg stuk, nadrukkelijk aan Sjostakovitsj schatplichtig van Eduard de Boer, getiteld *Blauwvingers*. Zeer goed uitgevoerd, zonder uitzondering.

Erik Voermans